

Tên Nam đến Bắc Cali.

Lúc này tại California, quận Cam (Orange County) mệnh danh thủ đô của người Việt, cho đến « Thung lũng hoa vàng » San José các cuộc vận động tranh cử của ứng cử viên gốc Việt đang diễn ra gay gắt căng thẳng, trong khi đó trong cộng đồng cử tri gốc Việt thì cũng sôi nổi tranh luận về cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ tiếp theo diễn ra vào ngày 02/11 sắp tới.

Một buổi ca nhạc vận động bầu cử của cộng đồng người Việt tại California / Anh Vũ

Ngày 2 tháng 11 tới đây cử tri toàn nước Mỹ sẽ có cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ tiếp theo, để chọn người đi diễn trong chính quyền nhà tiếp theo, dân biểu quốc hội, nghị viên thành phố và nhiều chức vụ khác. Có liên bang cử tri sẽ bầu chọn tổng cộng 435 ghế trong Hạ viện.

Tên hàng tháng nay cuộc tranh cử của các ứng cử viên thuộc hai phe Cộng Hòa và Dân chủ đã diễn ra sôi nổi tại khắp các địa hạt bầu cử ở nước Mỹ.

Tại tiểu bang đông dân nhất Hoa Kỳ California, không khí bầu cử đang nóng lên từng ngày trong cộng đồng người Việt, không chỉ California là nơi tập trung cử tri người gốc Việt đông nhất nước Mỹ mà còn, trong khoảng bầu cử lần này sẽ có hàng ngàn cử tri gốc Việt ra tranh cử rất đông đổ vào vào các chức vụ từ Hội đồng địa phương cho đến cấp cao nhất là Dân biểu Liên bang.

Riêng tại quận Cam đã có tới 15 ngàn cử tri gốc Việt, đi diến cho phe Cộng Hòa cũng như Dân chủ, trên từng ngóc ngách của các cử tri gốc Việt trên cả nước Mỹ.

Lúc này tại California, tại quận Cam (Orange Country) mệnh danh thủ đô của người Việt, cho đến « Thung lũng hoa vàng » San José các cuộc vận động tranh cử của các cử tri gốc Việt đang diễn ra gay gắt căng thẳng. Trong khi đó cộng đồng cử tri gốc Việt thì cũng sôi nổi tranh luận và vận động bầu phiếu cho các cử tri gốc Việt của mình và cuộc bầu cử sắp tới.

Nhân dịp này RFI đã có cuộc phỏng vấn với nhà báo Lê Thùy của báo Người Việt tại California và không khí cuộc bầu cử trong cộng đồng người Việt tại đây :

RFI : Xin thân chào nhà báo Lê Thùy, chỉ còn ít ngày nữa là cử tri Mỹ bước vào cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ. Mùa bầu cử năm nay đang diễn ra rất sôi động trong cộng đồng người Việt ở Cali có phải do lần này có rất đông các cử tri gốc Việt gốc Việt ra tranh cử ?

Nhà báo Lê Thùy : Có lẽ là từ 35 năm nay thì cộng đồng Việt Nam có rất nhiều cử tri gốc Việt ra tranh cử tại cấp thành phố cho đến cấp liên bang. Có một ví dụ ra tranh cử liên bang đó là ông Trần Thái Văn của California, ở bên Louisiana cũng có một cử tri gốc Việt nữa là ông Cao Quang Ánh ra tái cử ở Dân biểu liên bang. Thành ra không khí cũng xôm tụ lắm. Rồi cấp tiểu bang cũng có một người ra tranh cử. Các thành phố khác của tiểu bang.

Cấp địa phương thì phổ biến nhất, tức là cấp thành phố của chúng tôi, tức là ở Westminster. Hiện nay Westminster có 5 ghế viên, thì trong đó có 3 ghế viên gốc Việt là太太 Trí, Tyler Diệp và Andy Quách. Ba ông này cũng ra tái cử lần này. Hiện ba ông vận động rất mạnh trong cộng đồng người Việt Nam.

Các công viên này đã đi đến công nhận và họ lên đài tuyên hình vấn đề. Các quan truyền thông Việt ngữ ở đây như đài phát thanh, truyền hình đã phát rõ rõ những lời kêu gọi đi bầu, không những kêu gọi đi bầu đông mà còn kêu gọi bầu cho ba người này. Thành ra ba ông này cũng có nhu cầu vận động tái đắc cử.

Rồi có một người công ti bang, đó là anh Phú Nguyễn sống ở với ông Allan Mansoor. Ông này cũng là một người di dân, gốc Liban. Ông này cũng có tiếng, bởi vì hiện tại ông đang là thủ trưởng thành phố của chúng tôi.

Ngoài ra ở Wesminter có ông Bruce Tron ra công thủ trưởng thành phố Wesminter. Nhưng mà ông Bruce Tron đắc cử thì đó là người Việt Nam đầu tiên làm thủ trưởng công an một thành phố ở Mỹ. Ông Bruce Tron hiện đang làm giám đốc một đài truyền hình Việt ngữ ở đây.

RFI :Báo chí Mỹ cũng đưa tin là cuộc tranh cử ở cấp Liên bang tại địa hạt quân Cam đang diễn ra rất quyết liệt giữa Dân biểu Tron Thái Văn và Dân biểu Loretta Sanchez ?

Nhà báo Lê Thủy : Trong tất cả các công viên, quan trọng nhất là giữa hai công viên dân biểu liên bang, giữa bà Loretta Sanchez, bà này là người Mỹ gốc Mêhico và ông Tron Thái Văn.

Tron Thái Văn đang là dân biểu của tiểu bang California. Tuy nhiên ông đã có hai nhiệm kỳ, hai nhiệm kỳ thì miễn nhiệm không đắc cử tái đắc cử nữa. Kỳ này ông ra công viên liên bang

Cuộc tranh cử giữa ông Tron Thái Văn và bà Loretta Sanchez rất mạnh mẽ. Vì bà Sanchez đã từng là dân biểu liên bang từ 14 năm nay ở địa hạt 47, tức là khu vực có đông cử tri Việt Nam và ông Tron Thái Văn thì đến để công Cộng Hòa, thành ra cũng muốn lấy lại cái vùng Orange Country, tức là có cả khu Little Saigon rất đông cử tri Việt Nam. Khu vực này trước là của cộng Cộng Hòa, nhưng bà Loretta Sanchez đã dành được từ 14 năm nay. Thành ra phe Cộng Hòa cũng muốn lấy lại vùng đất này của họ, thành ra họ đã công họ hết lòng ông dân biểu Tron Thái Văn. Hiện nay chính các quan truyền thông Mỹ cũng nói rằng vùng tranh cử gay go nhất trong cuộc bầu cử năm nay là ở ngay khu Little Saigon, giữa hai dân biểu Tron Thái Văn của tiểu bang và bà Loretta Sanchez của liên bang.

RFI : Các công viên giáo Việ t không chậ tham gia công vào các chậ vậ quan trậ ng mà còn các cậ p chính quyậ n thậ p hậ n, nhậ ng lậ i sát vậ i quyậ n lậ i cho công đậ ng cậ a mình ?

Nhà báo Lê Thậ y : Đứ ng là bậ giậ các công viên Việ t Nam không chậ công vào các chậ vậ chính trậ không thôi nhậ là nhậ viên hay dân biậ u, mà hậ công vào các chậ vậ nhậ là y viên giáo đậ c, y viên vậ sinh.

Nậ u mà hậ đậ c vào các hậ i đậ ng giáo đậ c hậ có thậ giúp đậ c nhiậ u cậ tri Việ t Nam, hay con em chúng ta. Hậ có thậ đậ nhậ lậ y tiậ ng Việ t làm mậ t trong nhậ ng ngoậ i ngậ chính trong các trậ ng hậ c. Hiậ n nay chậ có tiậ ng Pháp hay tiậ ng Tây Ban Nha là ngoậ i ngậ chính đậ c hậ c, nậ u mà thêm tiậ ng Việ t vào thì rậ t là tậ t, sậ giúp cho các con em Việ t Nam sinh đậ đây, không biậ t tiậ ng Việ t thì sậ đậ c hậ c tiậ ng Việ t nhậ là mậ t ngoậ i ngậ , thành ra nhậ thậ rậ t là tậ t.

RFI : Vậ phậ n các cậ tri gậ c Việ t, giậ đây mậ i ngậ i có ý thậ c đậ c tậ m quan trậ ng cậ a lá phiậ u bậ u cậ a mình đậ tham đậ bậ phiậ u đậ ng đậ o không và hậ có vậ n đậ ng cho các công viên cậ a công đậ ng mình không ?

Nhà báo Lê Thậ y : Bậ giậ không còn bao nhiêu ngày nậ a là tậ i ngày bậ u cậ là ngày 2 thậ ng mậ i mậ t. Giai đậ n ghi danh bậ u cậ đậ hoàn tậ t rậ i.

Có thậ nói là không có năm nào, lậ n nào nhậ kậ này mà các công viên cũng đậ ng mà cậ tri đi bậ u cũng đậ ng. Vì cái sậ ngậ i Việ t ghi danh đi bậ u cậ khá đậ ng đậ o. Có nhiậ u ngậ i trậ c không ý thậ c vậ bậ u cậ thì bậ giậ ngậ i ta ghi danh bậ u cậ .

Có thậ nói bậ giậ là giai đậ n quyậ t đậ nh, lá phiậ u rậ t quan trậ ng đậ i vậ i các cậ tri và ngay các công viên. Trậ c đây thì hậ không ý thậ c lậ m. Tuy nhiên anh cậ đi bậ u bao nhiêu thì quyậ n lậ i cậ a anh đậ c chính phậ liên bang, tiậ u bang và cậ các thành phậ ngậ i ta cũng đậ ý tậ i vậ n đậ tậ gia cậ cho tậ i trậ cậ p xã hậ i, trậ cậ p giáo đậ c... tậ t cậ các quyậ n lậ i nhậ thậ đậ u đậ trong cái lá phiậ u bậ u cậ a ngậ i ta, chính vì vậ y công đậ ng Việ t nam ý thậ c đậ c rậ ng mình phậ i đi bậ u đậ mà mình mậ i có quyậ n lậ i, mình có tiậ ng nói mậ i hy vậ ng đậ c đậ ng. Thành ra ngậ i ta đậ rậ t là đậ ng.

Thấy ra các cử tri Việt Nam rất là hào hứng, họ đi bầu đông, kêu nhau, và nên động nhau đi bầu đông. Như các tiếng họ sinh viên người Việt ở đây cũng giúp người ta ghi danh để cho phiếu bầu đông. Các nhà chùa, các nhà thờ cũng đều kêu gọi cử tri Việt Nam nên đi bầu đông và thế đó có thể tạo tiếng nói rõ ràng dân chúng này mà chúng ta nên nói lên để ý nguyện của mình thì rất là tốt, mang lại nhiều quyền lợi cho cộng đồng Việt.

RFI : Trong cuộc vận động tranh cử thì các ứng cử viên gốc Việt có đưa ra những chương trình hành động gì cho quyền lợi của các cử tri cùng gốc với mình không thưa anh ?

Nhà báo Lê Thùy : Họ hướng các ứng cử viên đưa đưa ra chương trình nâng cao mức sống của người dân Việt, cộng đồng Việt ở đây hay cho những người già. Anh cũng biết là 35 năm qua thì những người Việt sang Mỹ để tìm kiếm cuộc sống thì cũng đã đến tuổi về hưu, cao niên rồi.

Họ hứa sẽ nâng phụ cấp cho những người già cao niên qua việc cải thiện họ sống vì nên động lão, hay họ sẽ nâng cao mức sống bằng cách thu hút các du khách vào các khu du lịch mới của Little Saigon, cải thiện họ sống để họ yên tâm, họ sống an ninh, thế là tăng cường cảnh sát tuần tra trong các khu vực của người Việt Nam, họ cũng có thể giúp đỡ cho các khu buôn bán tăng các phòng ngừa tội phạm, tội phạm... để gia tăng lợi ích cho vùng Little Saigon của chúng tôi, gia tăng các cơ quan thủ tục mới, du lịch mới để họ thêm.

RFI : Đến giờ có thể nói, người gốc Việt tham gia chính trị trong Mỹ đang ngày càng nhiều thêm, trong cộng đồng người Việt ở đây hình thành thế hệ trẻ ba mươi năm qua thì họ thu được thế hệ nào thưa anh ?

Nhà báo Lê Thùy : Chúng ta chắc chắn có một thế hệ gốc Việt nào dù là ở tiểu bang hay liên bang. Tuy nhiên chúng ta có một dân bầu ở liên bang là của tiểu bang Louisiana. Bây giờ chúng ta hy vọng ông Trần Thái Văn sẽ được bầu vào chức vụ dân bầu ở liên bang. Thế là chúng ta sẽ có dân bầu ở thế hệ trẻ được vào liên bang.

Còn dân bầu ở tiểu bang thì chúng ta có anh Phú Nguyễn, đây gọi là thế hệ mới rồi, thế hệ trẻ. Anh sẽ ứng cử dân bầu ở tiểu bang California. Như vậy chúng ta bắt đầu lên cấp tiểu bang rồi. Cái thế hệ trẻ như anh Andy Quách, anh Trần Đức Trí, anh Việt Nam cộng đồng viên thành phố Westminster toàn là những người trẻ thôi.

Họ đã từng nghỉ p ở đây, họ c hành ở đây, họ c đi lính ở đây như anh Andy Quách đã đi lính họ i quân ở đây. Họ nói năng tiếng M gi tiếng họ b t c tiếng i dân ở a ph tiếng nào, thành ra họ tranh luận rồi t là g t. Họ ở u t t nghỉ p ở i họ c ở đây không ph i họ th h già lúc ở u sang nói tiếng anh còn p ứng. Bây gi là họ có th ở u khu công khai.

Chợ họ n họ anh dân bi u Tr n Thái Văn đã t t nghỉ p lu t s ở đây, thành ra anh ăn nói l u loát mà trong cuộc tranh luận tranh c gi a dân bi u Tr n Thái Văn và bà Loretta Sanchez trên truyền hình anh đã ở u khu họ m t tiếng i M họ c là th tr tiếng thành phố Wesminster.

RFI : D luận M đánh giá th nào về s tr tiếng thành c a cộng đồng người Việt sau 35 năm ở n sinh c l p nghỉ p trên đất M ?

Nhà báo Lê Thùy : Họ u họ t báo chí M ở u cũng đã ở ý t i s tr tiếng thành này. Họ đã ph i công nhận là sau 35 năm cộng đồng Việt nam tr tiếng thành rồi t nhiên, không họ ng phát triển về m t kinh t , giáo d c và chính tr h cũng đi lên rồi t nhanh. Tôi không th y cộng đồng nào ở c ở ý b tiếng công đồng người Việt Nam. Cộng đồng người g c M Latin cũng m nh họ ng không m nh b tiếng cộng đồng Việt Nam. Cộng đồng người Hoa, người Nam Hàn cũng không m nh b tiếng. Họ công nhận người Việt Nam tr tiếng thành rồi t nhiên. Mình cũng t hào cộng đồng Việt Nam đã phát triển họ v y./ Nhà báo Lê Thùy - California

Hoa K là m t họ p chợ họ qu c, quy t nhiên họ s c dân ở n t nhiên họ qu c gia họ p th gi i, trong đó có cộng đồng người Việt. M i hi n di n trên đất n c này họ n ba m i năm qua, họ ng ở n gi c cộng đồng này đã thích nghi họ i họ p vào xã họ i M trên nhiên họ ph tiếng di n khoa họ c, họ thu t, họ i giao, y t , đất ở c không ít họ ng thành công gây tiếng vang. Gi đây, cộng đồng người Việt đã t i n thêm m t b c m i, ở n ở n tham d vào các b máy chính quy n qu n lý xã họ i c a n c s t i. Đi u này có th ở c ghi họ n họ m t s tr tiếng thành m i và chính tr c a cộng đồng người Việt ở Hoa K .